

Schelde

nieuwsbrief

EEN UITGAVE VAN
HET SCHELDE
INFORMATIECENTRUM
DECEMBER 1999
NUMMER 21

IN DIT NUMMER

DE ZURE APPEL

Waarom kunnen de gehalten zware metalen in het water van de (Wester)Schelde nog toenemen, terwijl er steeds minder van geloosd wordt? **pag. 4**

MET DE WATERTAXI NAAR SLUIS AAN ZEE?

West Zeeuws-Vlaanderen geeft recreatie een impuls. **pag. 6**

OPINIE

Het Bestuurlijk Overleg Westerschelde (BOWS) heeft een nieuwe voorzitter, Lous Coppoolse. Hij geeft zijn opinie over de rol van het BOWS. **pag. 8**

Alle wegen open voor dijkrecreatie?

De wind in je rug, de zilte lucht in je neus, een prachtig uitzicht over land en water: fietsen of wandelen op de dijk is machtig. Volgens het dagelijks bestuur van waterschap Zeeuwse Eilanden moet iedereen kunnen genieten van het verblijf op dijken langs de noordkust van de Westerschelde. Het schap wil alle onderhoudswegen openstellen voor recreatief medegebruik. Andere organisaties hebben echter hun bedenkingen tegen dit voornemen.

De zee geeft en de zee neemt. Daar zijn Zeeuwen zich sterk van bewust. Langs de Westerschelde zijn daarom al lang geleden zeedijken aangelegd. Maar de toplaag van deze dijken bleek op veel plaatsen niet meer te voldoen. Om snel de meest urgente dijkvakken aan te pakken, is het project Zeeweringen opgezet. In dit project werken Rijkswater-

staat, de provincie Zeeland, de waterschappen Zeeuwse Eilanden en Zeeuws-Vlaanderen samen. Voor de dijktrajecten die na 1998 worden aangepakt, is onder andere de procedure volgens het Besluit milieu-effectrapportage van de Wet milieubeheer (de MER-regeling) van kracht. Een onderdeel van deze MER-regeling is het maken van een milieu-effectrapport. Om te kunnen beoordelen of er sprake is van aanzienlijke milieu-effecten bij de verbetering van de dijkvlooiingen is de Milieu-inventarisatie zeeweringen Westerschelde geschreven.

ALLE ONDERHOUDSWEGEN

In de Milieu-inventarisatie zeeweringen Westerschelde staat onder meer te lezen dat recreatief medegebruik van waterkeringen tot verstoring van het milieu – met name vogels – kan leiden. Het rapport geeft de belangrijkste gebieden aan waar recreatie ongewenst is in verband met de functie van de dijk of het aangrenzend voorland als broedgebied, foerageergebied of hoogwatervluchtplaats. Verder zou het volgens de samenstellers van het rapport voor de vogels beter zijn als er ook straks niet gefietst of gewandeld mag worden langs schorren waar nu geen recreatie mogelijk is op het buitentalud. “Het wel of niet bestaan van recreatief medegebruik valt onder verantwoordelijkheid van het beherende waterschap. De waterschappen zullen hiervoor zo nodig de relevante procedures volgen, waarbij ze de milieu-inventarisatie zullen raadplegen,” schrijven de samenstellers. Het dagelijks bestuur van waterschap Zeeuwse Eilanden

wil toch alle onderhoudswegen aan de noordkust van de Westerschelde voor recreatief medegebruik openstellen. “De Milieu-inventarisatie Westerschelde had zich moeten beperken tot de periode van aanleg van de Westerscheldedijken,” zegt Wilgerd Heldens, afdelingshoofd Planvorming van de sector Waterkeringen van Zeeuwse Eilanden. “De periode daarna – als de dijken klaar zijn en overgedragen aan de beheerder, het waterschap – had eigenlijk buiten beschouwing moeten blijven. Dan kan het waterschap beoordelen welk gebruik verantwoord is. Het dagelijks bestuur acht verstoring door recreatief medegebruik beperkt, zeker bij extensieve recreatie. Gemotoriseerd verkeer is natuurlijk overal ontoelaatbaar. Fietsen en wandelen hoeft niet of nauwelijks te hinderen. We verwachten geen intensief gebruik op onderhoudswegen. Voor zowel de Zeeuwse burgers als voor de recreatiesector is een goede recreatieve infrastructuur van belang, en openstelling levert daar een goede bijdrage aan.”

REACTIES

Willem Slager, woordvoerder van Rijkswaterstaat, Directie Zeeland, Project Zeeweringen, reageert gelaten op de voornemens van Zeeuwse Eilanden: “We zijn terughoudend over recreatief gebruik van onderhoudswegen op waterkeringen. We vertrouwen erop dat het waterschap zal handelen volgens gemaakte afspraken zoals die in de Milieu-inventarisatie zeeweringen Westerschelde staan en alle betrokken partijen zal horen voordat het een besluit neemt.”

Geertje van de Krogt, medewerker lokale planologie van de Zeeuwse Milieu Federatie (ZMF), is verbaasd over het voornemen van het schap: “Vooral de manier waarop het waterschap een voorstel doet voor het recreatief gebruik van alle onderhoudswegen van waterkeringen verbaast me.” Ook zij verwijst naar de milieu-inventarisatie. “We gaan ervan uit dat Zeeuwse Eilanden zich houdt aan de afspraken die daarin zijn vastgelegd. Dat vereist maatwerk op een aantal dijkvakken met het rapport in het achterhoofd. Je kunt er soms voor kiezen de route binnendijks te laten lopen. Zo schaad je de

vogelbelangen niet en maak je de fietsroute afwisselend.” “Constructieve gesprekken over hetzelfde onderwerp met waterschap Zeeuws-Vlaanderen over de zuidelijke kust van de Westerschelde hebben geleid tot een ontwerp waarbij de recreant op een vriendelijke manier langs de kwetsbare gebieden wordt geleid, in plaats van dwars erdoorheen,” vertelt Geertje van de Krogt. “Geen hoge hekken en andere afschrikwekkende maatregelen, maar de route zo vormgeven dat je vanzelf bij die kwetsbare plekken binnendijks gaat fietsen. Alle recreanten worden bij dit ontwerp over één kam geschoren: fietsers, skeelers, wandelaars, vogelaars en sportvissers. Maar een hengelaar die per se op zijn vertrouwde stekkie wil vissen, zullen wij niet van de dijk afschoppen.”

ZUIDKUST WESTERSCHELDE

Samen met de gemeenten Oostburg, Terneuzen, Hulst en Hontenisse, de Zeeuwse Milieufederatie (die ook namens milieuorganisaties de Steltkluut en 't Duumpjesprak) en het Zeeuws Landschap heeft het waterschap Zeeuws-Vlaanderen een over-

eenkomst gesloten over het recreatief gebruik van de waterkeringen aan de zuidkust van de Westerschelde. Het waterschap speelde tijdens de gesprekken de rol van katalysator; het maakte het schap niet uit waar wel en waar niet recreatie toegestaan is, als er maar duidelijkheid komt voor de beheerder: het schap. "Met geven en nemen zijn we er uitgekomen," zegt de heer Provoost, hoofd Waterkering van het Zeeuws-Vlaamse schap. Elke kilometer Scheldedijk is nu in kaart gebracht. Waar al verstoring was, zal in ieder geval niet méér verstoring komen. Met de milieu-inventarisatie Westerschelde in de hand worden vluchtplaatsen en foeraargebieden voor vogels gewaarborgd, door op kwetsbare plaatsen de fiets- en wandelpaden binnendijks te laten lopen. Waterschap Zeeuws-Vlaanderen heeft het landbouwkundig gebruik aan het recreatief gebruik van de waterkering gekoppeld: waar recreatie op de dijk niet is toegestaan, kunnen wel schapen staan. Hengelaars klimmen via trapjes over de omheining, die andere vormen van recreatie moet tegengaan. Tegenover campings bijvoorbeeld zal de buitenberm van de dijk breed zijn, zodat er meer

plaats is voor recreanten. Maar het schap gaat niet zover dat het strooien van steentjes in het asfalt achterwege wordt gelaten omdat skeelers dat zo vervelend vinden. "Het blijft wel een onderhoudsweg op een waterkering: daar ligt onze prioriteit," aldus Provoost. Het bestuur van waterschap Zeeuws-Vlaanderen moet het plan nog goedkeuren.

VERVOLG

De besluitvorming van waterschap Zeeuwse Eilanden is nog niet rond. Het schap heeft verschillende instanties aangeschreven, waaronder de Zeeuwse Milieufederatie, Vogelbescherming Nederland en Rijkswaterstaat en hun gevraagd om commentaar op het voornemen alle waterkeringen aan de noordkust van de Westerschelde open te stellen voor recreatie. Wanneer alle reacties binnen zijn, bespreekt het dagelijks bestuur ze en neemt een besluit. De algemene vergadering, het hoogste bestuursorgaan van Zeeuwse Eilanden, zal dit besluit moeten bekrachtigen voor het rechtsgeldig is. "Samen met Vogelbescherming Nederland heeft de ZMF een antwoord op papier gezet," vertelt Geertje van de Krogt.

Veel steltlopers, zoals deze scholeksters, groepen tijdens hoogwater samen in zogenaamde hoogwatervluchtplaatsen; deze bevinden zich vaak op dijktaluds.

"De ZMF vindt het overigens een prima zaak dat het waterschap onderhoudswegen open wil stellen. Dat vinden vogelaars natuurlijk ook. Maar openstelling van alle onderhoudswegen gaat te ver, vinden wij." (KK)

Voor meer informatie:
Karen Kroese, Afdeling Communicatie
Waterschap Zeeuwse Eilanden
Postbus 114, 4460 AC Goes
Tel. +31(0)113-241368

de ScheldeAtlas

een beeld van een estuarium

Op 3 november 1999, tegelijk met de opening van de Zeeuwse boekenweek, presenteerde de Zeeuwse gedeputeerde L. Coppoolse de ScheldeAtlas. In 'De Drvkery' te Middelburg bood hij de eerste exemplaren aan aan een drietal vertegenwoordigers van belangenorganisaties: de heren Bruinooge (Havenschap Zeeland Seaports), Kostense (Stichting Het Zeeuwse Landschap) en Van Geesbergen (visserijbelangenvereniging Zevibel). De ScheldeAtlas wordt uitgegeven door het Schelde

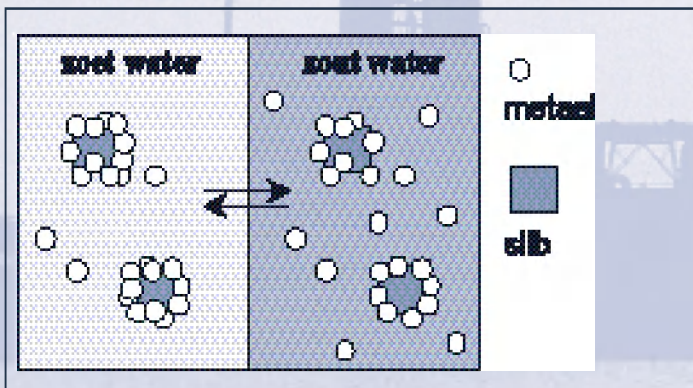
Informatiecentrum (SIC). Het boekwerk bundelt op een toegankelijke wijze een berg aan gegevens over de (Wester-)Schelde. Met 50 kaarten wordt een zo compleet mogelijk beeld gegeven. Het accent ligt op de geografie, het gebruik, de bodem, het water, de fauna en de vegetatie van het gebied. Het SIC levert hiermee een bijdrage aan het verspreiden van kennis over dit estuarium. De ScheldeAtlas is te koop in diverse Zeeuwse boekhandels voor de prijs van f 19,50.

De zure appel

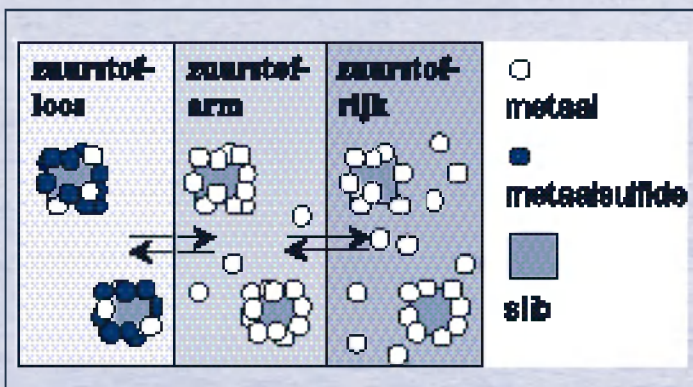
de paradox van zware metalen in de Schelde

Juni 1999 verscheen een proefschrift over de aanwezigheid van zware metalen in de Schelde. Een opvallende conclusie daarin is dat de gehalten aan zware metalen in het water de komende jaren nog toe zullen nemen. En dat terwijl er steeds minder van geloosd wordt. Een paradox. Toch is dit niet vreemd, zelfs logisch. Dit artikel zet uiteen hoe de vork in de steel zit: een college geochemie van de zware metalen in de Schelde.

Met zware metalen worden hier cadmium, zink en koper bedoeld. In de jaren zestig en zeventig werden de grootste hoeveelheden van deze stoffen in de Schelde geloosd. Sinds de jaren tachtig zijn de hoeveelheden echter behoorlijk verminderd en nog steeds vindt er dankzij wetgeving sanering van de vervuilingbronnen plaats. En dat is nodig ook. Want hoewel vele

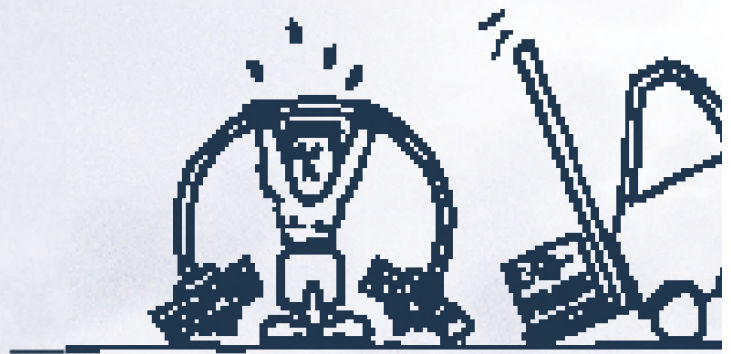

Figuur 1: invloed van zoutgehalte op hoeveelheden opgeloste en aan slib gebonden zware metalen

Figuur 2: invloed van zuurstofgehalte op hoeveelheden opgeloste en aan slib gebonden zware metalen en vorming van metaalsulfiden

ZWARE ME

van de zware metalen in zeer kleine hoeveelheden onmisbaar zijn voor organismen, zijn de gehalten al snel te hoog en kunnen er dan een giftige invloed op hebben.

OPGELOST OF GEBONDEN

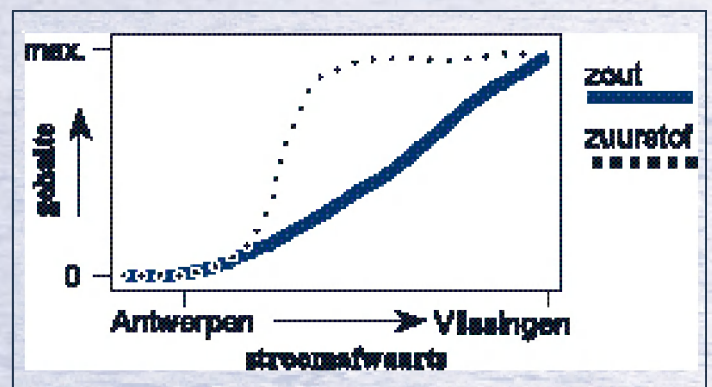
Om door organismen opgenomen te kunnen worden en hun giftige werk te kunnen doen moeten deze metalen echter vooral in het water opgelost zijn. Het overgrote deel is echter gebonden aan in het water zwevend slib. De hoeveelheden in opgeloste en in gebonden vorm komen in een bepaalde verhouding voor. Die verhouding is afhankelijk van de omstandigheden in het water. Vooral het zuurstof- en het zoutgehalte van het water zijn hier van groot belang. Hoe zouter het water, hoe meer zware metalen vanuit het slib in het water oplossen (zie figuur 1). Hetzelfde geldt

voor het zuurstofgehalte. Hier speelt echter nóg een factor mee. Onder zuurstofloze omstandigheden slaan alle metalen namelijk als vrijwel onoplosbare metaalsulfiden op het slib neer (zie figuur 2).

ZOUT- EN ZUURSTOFGEHALTES

En juist het zout- en zuurstofgehalte zijn twee factoren die een grote rol in het Schelde-estuarium spelen. Stroomopwaarts van Antwerpen is het Scheldewater zoet. Van Antwerpen naar Vlissingen neemt het zoutgehalte toe (zie figuur 3). Dit betekent dat steeds meer zware metalen van Antwerpen naar Vlissingen vanuit het slib in oplossing komen.

Ook het zuurstofgehalte is niet overal gelijk. Al vele decennia worden grote hoeveelheden rioolwater, rijk met organische stoffen, op de Schelde geloosd. Maar ook

Figuur 3: verloop van het zout- en zuurstofgehalte in het Schelde-estuarium

extra 'verrijkt' met gebonden zware metalen. Een belangrijk deel van de zware metalen die in het verleden geloosd zijn is daarmee in de bodem en de schorren opgeslagen.

RIOOLWATERZUIVERING

De zuurstofloze zone in de rivier is natuurlijk niet onopgemerkt gebleven. Zonder zuurstof is het water in de rivier nagenoeg 'dood'. Steeds meer rioolwater wordt daarom eerst in waterzuiveringsinstallaties behandeld. Daarmee komen er minder organische stoffen in de rivier. Het gevolg is dat de zuurstofloze zone kleiner wordt of zelfs verdwijnt. Maar dat heeft wel consequenties voor de concentraties aan opgeloste zware metalen. Die zullen stijgen!

PARADOX

En dat lijkt op het eerste gezicht misschien gek. Er worden immers steeds minder zware metalen in de rivier geloosd én er komt steeds minder ongezuiverd rioolwater in de rivier terecht. Dat klinkt toch gunstig. Toch is het logisch. De oorzaak is tweeledig. Ten eerste zorgt het verhoogde zuurstofgehalte ervoor dat de verhouding opgelost/gebonden verandert: er komen meer zware metalen in oplossing. De andere oorzaak is de erfenis: aan het slib in de bodem van de rivier zitten nog grote hoeveelheden zware metalen. Door opwerveling van het bodemslib komen er extra hoeveelheden onder invloed van het zuurstof alsnog in oplossing.

TIJDBOM?

In de media verschenen als reactie op het proefschrift berichten dat er in de Schelde een chemische tijdbom tikt. Hiermee wordt bedoeld dat met het verkleinen van de zuurstofloze zone in korte tijd grote hoeveelheden van de zware metalen in oplossing komen. Met alle giftige gevol-

Waterzuiveringsinstallatie

gen van dien. Dit is echter onwaarschijnlijk. In de eerste plaats zullen de hoeveelheden gezuiverd rioolwater geleidelijk toenemen. Ten tweede zullen wel metalen vanuit de sulfiden oplossen, maar voor een belangrijk deel alsnog aan het slib binden. In het zoete water is het aandeel 'opgelost' immers het kleinst. Tot slot stromen het water en het slib niet rechtstreeks en in korte tijd door de Schelde. Slib wervelt op en bezinkt weer. De complexe mengprocessen zullen eventuele pieken afvlakken en over een lange(re) tijd uitsmeren.

DE ZURE APPEL

In een rivier zonder zuurstofloze zone zouden de vroeger geloosde zware metalen al voor een veel groter deel naar zee zijn 'afgevoerd'. De gevolgen van de sanering van verontreinigingen met zware metalen in rivieren als Maas en Rijn zijn dáár dan ook terug te zien in de lagere gehalten in het water. In de Schelde moeten echter nog fikse hoeveelheden alsnog naar de Noordzee, de erfenis van de jaren zestig en zeventig. Het zal zo'n 25 jaar duren voor dit effect tenietgedaan is. Of het slib zal verwijderd of gereinigd moeten worden; een kostbare zaak. Hoe dan ook, er zal dus nog 'door de zure appel heengebeten' moeten worden. (ES)

Voor meer informatie:

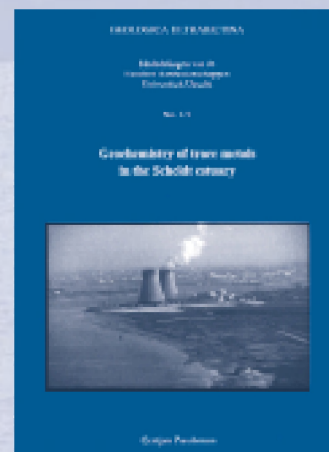
Dr. G.T.M. van Eck
Rijksinstituut voor Kust en Zee
Postbus 8039
4330 EA, Middelburg
Tel. +31(0)118-672234

vanuit de agrarische gebieden komen net zulke grote hoeveelheden meststoffen (met name ammonium) via polderwaterlozingen in de rivier terecht. De natuurlijke afbraak/omzetting van die organische stoffen én het ammonium kost zoveel zuurstof dat de rivier stroomopwaarts van Antwerpen grote delen van het jaar zuurstofloos is. De zware metalen binden hier dus bijna volledig aan het slib (vooral als metaalsulfide). Daardoor zijn de gehalten opgelost in het water laag. Ongeveer bij Antwerpen eindigt de zuurstofloze zone en nemen de zuurstofgehalten zeewaarts toe (zie figuur 3): steeds meer zware metalen kunnen in het water oplossen.

ERFENIS

Uit het bovenstaande blijkt dat een deel van de metalen naar de Noordzee gaat, opgelost of gebonden aan slib. Echter, een belangrijk deel van het slib blijft (lang) in de rivier. Het bezinkt in de bodem of op de schorren erlangs. Zoals we eerder hebben gezien raakt het slib in de zuurstofloze zone van de rivier

Het proefschrift:

Zwolsman, J.J.G. 1999. Geochemistry of trace metals in the Scheldt estuary. Proefschrift. Mededelingen van de Faculteit Aardwetenschappen nr. 171, Universiteit Utrecht

Met de watertaxi naar Sluis aan zee?

Tussen het Zwin en de Braakman ligt aan de Westerschelde een bijzonder stukje Nederland: West Zeeuws-Vlaanderen. Een vaak vergeten deel van Nederland. Maar het heeft heel wat te bieden: veel strand en een kuststrook waar natuur en recreatie naast elkaar bestaan. De gemeenten gaan samen met het bedrijfsleven de recreatie een impuls geven.

KUST IN KLEUREN

Dit plan van Recron en 't Duumpje bevat natuur en recreatie. De kuststrook wordt in de plannen driemaal zo breed, als een soort Zeeuws-Vlaamse vertaling van het duinlandschap van de Waddeneilanden. Het landschap wordt gedragen door een stelsel van geulen, versterkt door landschapselementen die daarbij passen, zoals meidoornhagen en knotbomen. Streekeigen landschapselementen komen terug. Eerder kwaliteitsverbetering dan uitbreiding van recreatie. Door herinrichting van het gebied minder landbouw en meer natuur, landschap en ruimte voor recreatie. De aanwezige landbouw kan meer 'beleefbaar' voor de toerist gemaakt worden met onthaalfaciliteiten op boerenbedrijven.

Carien Bolijn is wethouder van de gemeente Oostburg, met recreatie en toerisme in haar portefeuille. Zij heeft met haar collega van Sluis-Aardenburg de discussie over de recreatie in het gebied aangezwengeld. "We hebben mensen uit de recreatieve sector met een brede blik uitgenodigd om mee te denken over de toekomst van ons gebied. In de recreatievisie die onze ambtenaren vervolgens hebben geschreven, komt die brede blik terug. De visie gaat namelijk niet alleen over locaties voor recreatieve voorzieningen, maar ook over mobiliteit, kwaliteit in verblijf, natuurontwikkeling en imago."

ONVERWACHTE SAMENWERKING

"De vereniging van recreatie-ondernemers Recron en natuurbeschermingsorganisatie 't Duumpje hebben samen het plan *Kust in kleuren* opgesteld. Hierin hebben ze de

kuststrook samen in woord en beeld ingekleurd met natuur-, landschaps-, landbouw- en recreatie-elementen. Dat natuurbeschermers en recreatie-ondernemers elkaar vinden, is bijzonder. De gemeenten hebben dit plan dan ook omarmd en als basis gebruikt voor de recreatievisie," zegt Bolijn. "Ik vind het een erg leuk plan, en heb een van de mooie sfeertekeningen in mijn werk-kamer opgehangen."

ROOD EN GROEN

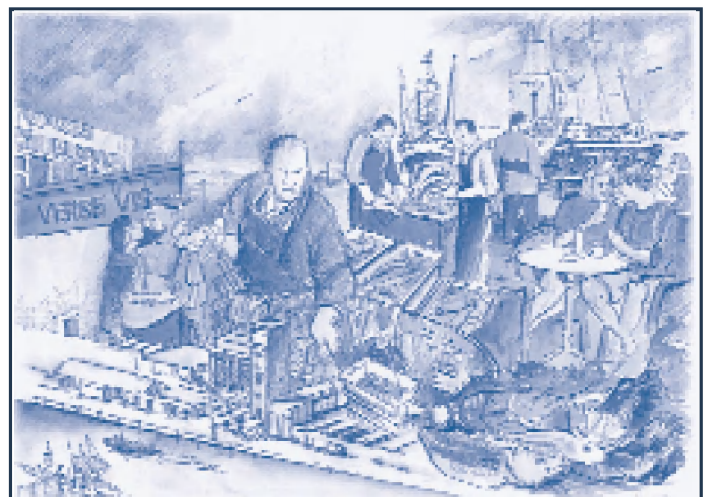
De recreatievisie bevat concrete plannen. Ze combineren economische, recreatieve en natuur- en landschapselementen. 'Rood' en 'groen' heet dat ook wel, naar de kleur die de functies op kaarten krijgen. Voor de recreatieve functies is het aantrekkelijk om omringd te zijn door natuur. Als de

recreatie zich gecontroleerd ontwikkelt, is dat niet schadelijk voor de natuurfuncties. Ook is er op deze manier extra draagvlak voor de natuurbeschermings- en natuurherstelprojecten.

"Via verhoging van de toeristenbelasting vanaf het jaar 2000 creëren we een potje waarmee we de recreatievisie, en ook de natuurontwikkelingsprojecten, kunnen uitvoeren," vertelt Carien Bolijn. "Het bedrijfsleven voert de meeste projecten uit, wij bieden met andere overheden de planologische inpassing, subsidies en noodzakelijke infrastructuur. De gemeente Oostburg neemt de rol van regisseur op zich."

VAN BEELD NAAR REALITEIT

Waterfront Breskens en *Sluis aan Zee* zijn namen van enkele

WATERFRONT BRESKENS

In de havenplaats Breskens zijn er grootse plannen om het water terug te brengen in de spui-kom. De dijk die nu dwars door het dorp loopt, moet daarvoor afgegraven worden. Het water komt daarmee in de kern van het dorp terug en geeft Breskens weer de uitstraling van de visserplaats die het vroeger was. Terrasjes aan het water scheppen een gezellige sfeer. In Breskens zal avontuur, actief bezig zijn, visserij, culinaire hoogstandjes met vis en schaaldieren gecombineerd worden met sportiviteit en recreatie, bijvoorbeeld zeezeilen vanuit Breskens' haven.

SLUIS AAN ZEE

Sluis wil weer toegang bieden aan zeewaardige jachten. Daar moet heel wat voor gebeuren. Eerst een verbinding met open water via een sluis of scheepslift bij het Zwin. Via het afwateringskanaal en een nog te realiseren verbinding tussen het kanaal en het stadje kunnen schepen Sluis dan bereiken. In het kanaal zal wellicht iets aan het peilbeheer, de stroomsnelheid en de waterdiepte moeten gebeuren om de scheepvaart te optimaliseren.

Bij Sluis wordt de jachthaven gecombineerd met een nieuw woongebied: wonen aan het water is namelijk helemaal 'in'.

deelplannen uit de recreatievisie. Naar verwachting zullen deze beelden over ruim vijf jaar gerealiseerd zijn door gemeenten en bedrijfsleven. Dan is oude glorie in ere hersteld en zijn er nieuwe kansen gecreëerd voor natuur én recreatie. De kernbegrippen uit de visie kwaliteit, avontuurlijk, actief, natuur(lijk), genieten, verwennen en veelzijdig hebben vorm gekregen. Mevrouw Bolijn verheugt zich het meest op de projecten in de kuststrook, waar nieuw

groen en water de natuur een impuls zullen geven. "Er zullen bijvoorbeeld vlinders en andere fauna terugkomen; ik had nooit gedacht dat ik zo van de natuur zou gaan houden." (IR)

Voor meer informatie:
gemeente Oostburg:
mevrouw T. Maenhout,
Tel. +31 (0)117 45 70 00
gemeente Sluis-Aardenburg:
mevrouw E. Versprille-Vercouteren,
Tel. +31 (0)117 47 55 10

MOBILITEITSPLAN

West Zeeuws-Vlaanderen moet zowel voor eigen inwoners als recreanten voldoende, snel, aantrekkelijk en divers openbaar vervoer bieden. Water zal daarbij een voorname plaats innemen. In de recreatievisie wordt een netwerk voorgesteld waarin alle strandplaatsen aan elkaar gekoppeld zijn door verschillende vormen van vervoer. Zoals de strandhopper, een watertaxi die op het strand kan, en een gezellige moderne kusttram die doorrijdt tot de Noord-Franse kust. Goede infrastructuur en dienstverlening voor de fietser maken dat West Zeeuws-Vlaanderen in de toekomst fietst als een trein.

EEN AANGENAAM

VERBLIJF OP HET STRAND

De topattractie van West Zeeuws-Vlaanderen is het 11 kilometer lange zandstrand. Het is in elk seizoen aantrekkelijk. De plannen uit de recreatievisie gaan het typische van de badplaatsen tot op het strand zichtbaar maken:

- *Cadzand: badplaats met allure.* Een ober serveert op het strand, strandstoelen van natuurlijke materialen, luxe omkleedvoorzieningen, flaneren op het strand zonder zand in de schoenen te krijgen door handige vlonders, stijlvol verblijf met allure. Cadzand: venster op zee.

- *Nieuwvliet: familiebadplaats* gericht op zelfvoorzienende badgasten. Voorzieningen voor (kleine) kinderen als omkleed- en verschoningscabines, kinder-strand-dagverblijf met animaties. Kunststof strandvoorzieningen.

- *Groede: culturele badplaats.* In een beschutte duinpan zal een podium verrijzen voor

zomeravondconcerten en -theater. Het strand en de zee als cultuurobject, beelden op het strand en in zee, een artistiek strandcafé.

- *Breskens: gezellige culinaire badplaats*, ook op het strand. Baden is bijzaak, dus geen uitgebreide omkleedvoorzieningen e.d. Wel ruimte voor hengelsport.

“Een containerschip met vogels: symbool voor een duurzame Schelde!”

Sinds april 1999 heeft het Bestuurlijk Overleg Westerschelde (BOWS) een nieuwe voorzitter, Lous Coppoolse. De voormalig leraar aardrijkskunde geeft zijn opinie over de rol van het BOWS.

SAEFTINGE, HET OUDE ZEELAND

Geboren en getogen in Grijskerke voel ik mij erg verbonden met de Westerschelde. Met name de land-waterinteracties spreken tot mijn verbijding. Als leraar aardrijkskunde ging ik vaak met mijn leerlingen naar het Land van Saeftinge. Saeftinge is een prachtig oerlandschap, waar je in de grond de oude structuur van Zeeland aantreft. Een stukje Westerschelde waar we zuinig op moeten zijn.

EEN PROACTIEF

BESTUURLIJK OVERLEG

Over vier jaar zie ik het BOWS als een goed functionerend afstemmings- en adviesorgaan. Rijksoverheden, provincie, gemeenten en waterschappen zullen daarvoor een gezamenlijke cultuur moeten ontwikkelen, waarin proactief wordt gesproken over nieuwe ontwikkelingen. Het BOWS komt met adviezen die bijdragen aan een duurzaam beheer van de Westerschelde. We zullen vaker gaan vergaderen om relevante ontwikkelingen de revue te laten passeren. Bespreking van de plannen voor een containerkade bij Vlissingen en een lange-termijnvisie voor het Schelde-

Lous Coppoolse, voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Westerschelde

estuarium zijn een belangrijke eerste test. De opgave van een lange-termijnvisie is zwaar. Ik denk dat het heel moeilijk is om een natuurlijke Schelde te combineren met een steeds diepere en ruimere toegangsweg naar de havens. Ik ben erg benieuwd naar de voorstellen. Het BOWS zal in ieder geval de minister van Verkeer en Waterstaat over de ideeën adviseren. In mijn ogen moet de huidige verruiming van de vaargeul in de Westerschelde eerst goed worden geëvalueerd en zullen de centrale thema's veiligheid, natuurlijkheid en toegankelijkheid op een evenwichtige manier aan bod moeten komen.

EEN NIEUW BELEIDSPLAN

Het Beleidsplan Westerschelde uit 1991 is aan herziening toe. Het is een belangrijke stap geweest naar een integraal

beheer van de Westerschelde. In aansluiting op de lange-termijnvisie komt er een beleidsplan 'nieuwe stijl': minder ambtelijk en minder lijvig. De provincie zal hierbij nadrukkelijk als regisseur optreden. Inzet is een helder beleidsdocument, waar de verschillende overheden een goed gevoel bij hebben en in de besluitvorming mee uit de voeten kunnen. Dat vereist een actieve houding van alle betrokkenen.

VOGELS, ZEEHONDEN EN CONTAINERSCHEPEN

Op de korte termijn streef ik naar een goede bestuurlijke samenwerking rond de Westerschelde. Voor de langere termijn voorzie ik meer samenwerking met Vlaanderen en wellicht een grensoverschrijdend bestuurlijk overlegorgaan. De opzet van de bekkencolleges in Vlaanderen, waarbij belangenorganisaties aanschuiven, is wellicht een goede optie voor de toekomst. De Schelde Nieuwsbrief is een goed voorbeeld van samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen. Het Schelde Informatiecentrum kan eveneens bijdragen aan meer wederzijds begrip. Als eindbeeld voor de Schelde zie ik een containerschip waar zeehonden nieuwsgierig achteraan zwemmen en waar veel verschillende vogels in de mast een rustplaats vinden. De Schelde is dynamisch en borrelt van het natuurlijk leven. Een grote verantwoordelijkheid voor Vlaanderen en Nederland!

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling natuur (ecologisch impulsgebied Schelde-Dender-Durme) en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese Unie LIFE project MARS. De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SHELDE INFORMATIECENTRUM
Coördinator: Bert van Eck
Grenadierweg 31
4338 PG Middelburg

CORRESPONDENTIEADRES
Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon (0118) 672293
Fax (0118) 651046
E-mail:
SIC@RIKZ.RWS.MINVENW.NL

Schelde InformatieCentrum
op Internet
<http://waterland.net/sic/>

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË
Ecologisch Impulsgebied
Schelde-Dender-Durme
Copernicuslaan 1 bus 7
2018 Antwerpen
Telefoon 03 224 62 50
Fax 03 224 60 87

REDACTIE
Willy Graré, Wim de Haan,
Ludo Hemelaer, Maurice
Hoffmann, Karen Kroese,
Marja Plugge, Ingrid Renirie,
Leo Sanbergen en Thecla
Westerhof

EINDREDACTIE
Ed Stikvoort, Ineke de Groot

FOTOGRAFIE/ILLUSTRATIES
Waterschap Zeeuwse Eilanden,
RIKZ, Ed Stikvoort, Provincie
Zeeland, Ronny Ivens

VORMGEVING EN PRODUCTIE
ADZ, Vlissingen

OPLAGE
2500

OVERNAME VAN ARTIKELLEN
Overname van artikelen is
mogelijk met bronvermelding en
na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513